

5.

ГЕОРГИ КАЛОЯНЧЕВ

Без преструвка

- Роден е на 13 януари 1925 г. в Бургас в семейство на млекуар.
- През 1952 г. завършва актьорско майсторство при проф. Стефан Сърчаджиев във ВИТИЗ. Забелязан е от руския режисьор Борис Бабочкин, който работи в Народния театър, и е назначен на щат в трупата. Сред създателите е на Сатиричния театър, играе там до края на дните си.
- Участва в десетки театрални постановки: „Баня“, „Дванайсетте стола“, „Дървеница“, „Чичовци“, „Смъртта на Тарелкин“, „Ревизор“, „Женижба“, „Швейк през Втората световна война“, „Сако от велур“, „Рейс“, „Мизантроп“, „Г-н Балкански“, „Мъртви души“, „Големанов“, „Ромул Велики“ и др.
- Има десетки роли в киното и телевизията. Дебютира като циганчето Сали във филма „Утро над родината“ (1951), снима се в „Специалист по всичко“, „Кит“, „Нако, Дако и Цако“, „Джеси Джеймс и Локум Шекеров“, „Басейнът“, „Роялът“, „Нощните бдения на поп Вечерко“; в сериалите „Семейство Калинкови“, „Бай Ганьо“, „Ганьо Балкански се завърна от Европа“, „Столичани в повече“ и др.
- Отличен е с Първа награда за ролите в „Тайни“, „Старчето и стрелата“, „Кораб с розови платна“, „Сако от велур“ и „Одисей пътува за Итака“ от прегледите на българската драма през 1959, 1969, 1974, 1977 и 1989 г., както и с приза на Съюза на филмовите дейци за участието си в „Откога те чакам“ (1985). Носител е на „Аскеер“ (1995) и „Икар“ (2006) за цялостно творчество и орден „Св. св. Кирил и Методий“, но най-много се радва на званието „Народен артист“.
- Автор е на автобиографичната книга „Жив съм, ваш съм“ (1998, изд. „Дарба М“).
- Умира на 87-годишна възраст на 18 декември 2012 г.

снимка: БТА /Бистра Бошнакова

” Много е лесно Бай Ганьо да е в Европа – ще метне европейца и ще вземе келепира. Но в България, когато насреща му се изправи друг Бай Ганьо – трудно ще го излъже.“

(2002, Георги Калоянчев)

Калата! Незабравим човек беше Георги Калоянчев, неповторим актьор. На сцената – Ганьо Балкански, Големанов, Остап Бендер, Иванчо Йотата, Хлестаков, Швейк, Алцест; на екрана – Езоп в едноименния филм, селянинът от „Привързаният балон“, съдията, който си глътна свирката в „Любимец 13“, „шефът“ Парушев от „Кит“, Спиро от „Специалист по всичко“, кметът в „Бон шанс, инспекторе“, поп Исая от „След края на света“, Маргариди от „Криворазбраната цивилизация“, Ибрахим бей от „Демонът на империята“, старият професор от „Столичани в повече“... Невъзможно е да се изброят превъплъщенията му. Всеки път – забравим. Още помня как през 80-те години излизаше леко-леко иззад кулисите на финала на пиесата „Господин Балкански“ от Георги Данаилов, поглеждаше публиката – уж се чувстваше неудобно, но му беше хубаво – и казваше: „Жив съм, здрав съм, ваш съм!“.

Той живееше с театъра, с киното, с ролите. Едно-единствено и не особено дълго интервю направих с него, но пазя спомена за усмивката, за гласа и непосредствеността му. Току-що беше навършил 77, а сякаш се вълнуваше повече от предстоящия 80-и рожден ден на Стоянка Мутафова. Когато му се обадох с молба да си поговорим, той набързо пресметна спешните задачи за деня: „Първо трябва да отида в БНТ – Стояна ще е „муцуна“ при Екатерина Генова и трябва да съм там. Заповядайте след това, защото вечерта имам представление“.

Няколко часа по-късно се срещнахме в Сатиричния театър. Гледаше ме с добре познатите ми любопитни очи, но изкачваше стъпалата бавно и нареждаше: „Нещо в главата не е наред – как му викат на оня апарат... вестибуларния“. Прииска ми се да го хвана под ръка, за да му помогна, но не знаех дали няма да го обидя и само предложих да понося чашката с кафе, което си бе купил, преди да се срещнем. Минути по-късно вече седяхме в гримьорната, в малкия личен рай на актьора:

При толкова много ангажименти за деня не се ли уморявате, г-н Калоянчев?

(*Смее се.*) И утре пак ще играя – във „Вчерашни целувки“ от Юрий Дачев. Е, имаше години, когато играех и по трийсет и осем пред-

ставления месечно, но бях млад, по-жизнен. А сега, ако ме пока-
нят, първо питам режисьора: „Стар ли е героят?“. И като ми
каже „да, стар е“, отвърждавам „а, добре“. Така избирам вече – мла-
дият си носи енергията, живецата си носи, а старият е по-бавен,
по-тромав... Едно време се правехме на старци, но не бяхме убе-
дителни. Друго си е старец да играе старец.

*Преди няколко дни Таня Масалитинова ти призна, че не я утворя-
ва работата, а липсата на работа – и при вас ли е така?*

Точно така е. Ето сега, през зимата, си стоях повече вкъщи. И
се изнервих. Започнахме повечко да се караме с жената. За дре-
болии – защо ме погледнала тъй, защото казала онуй... глупости,
ама направо глупости! А друго е, като знаеш, че довечера ще
отидеш в гримьорната, ще се преоблечеш, ще има публика, ще
се вълнуваш и ще си излезеш после удовлетворен, че си зарадвал
хората. Или си ги разочаровал (*смее се*). Имаш някаква работа да
вършиш и чувстваш, че си полезен...

Това ли е истинският живот на актьора?

Ами ние друг живот нямаме. Но сега стана едно голямо съкраще-
ние и повечето актьори нямат работа. А и времето е такова, че
хората нямат пари да ходят на театър. Искаме да играем някъде
в провинцията, организаторът отива в салона, а там му казват:
„Абе ние не сме получавали заплати от пет месеца – какъв ти те-
атър?!“. Това е лошото. Тежко е, много е тежко, особено за млади
актьори, които трябва да играят, защото сега им е времето. Мо-
ето време беше преди трийсет-четиресет години. Почнал съм
да играя от 1952-ра и вече половин век съм на сцената, но беше
друго – играл съм, играл съм, мога и да не играя вече, но младите...
те скучаят, не са и на щат. Едно време имахме осемдесет души
на щат в Сатурата. Вярно, че някои не играеха, ролите се разпре-
деляха върху дваисет и пет – трийсет актьори, а други само си
вземаха заплатите. Години наред беше така и не беше правилно.

Чувствате ли някаква вина за това?

Каква вина мога да имам аз?! Даже се учудвам, че ме питате
това. Каква вина да нося, че съм станал малко по-известен ак-

търор, че моето присъствие на сцената се забелязва, че хората очакват от мен и аз всеки път се старая да не ги разочаровам... Защото този, когото не го познават, може и да не го забележат, но ако аз играя лошо, ще ме забележат. Затова винаги съм мобилизиран, винаги съм нащрек, винаги съм готов да дам от себе си всичко. И се старая повече от другите.

Роден сте на 13 януари. Фаталното за мнозина тисло направи ли и вас фаталист?

Да, имам си мои... е, не са магии, но... Абе имам си един пръстен, с който винаги излизам на сцената. И се прекръствам тайничко. А на 13 януари е роден и Алеко Константинов. Затова сигурно и ролята на Баї Ганьо така ми допадна. На сърцето ми лепна. Направихме сериите и хората ми казват: „По-добър Баї Ганьо не сме видели“...

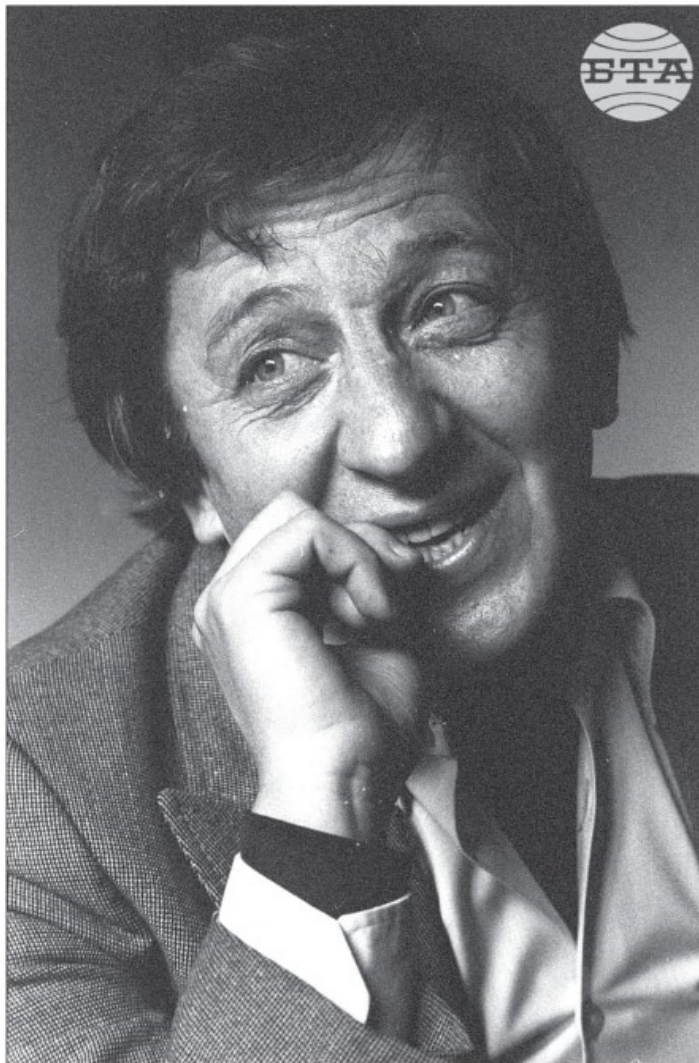
И се превърна в една от емблематичните ви роли...

Според мен обаче трябваше да заснемем още серии. Защото много е лесно Баї Ганьо да е в Европа – там може да метне всеки европеец и да вземе келепира. Но когато е в България, когато прави избори, когато е журналист, когато насреща му ще се изправи друг Баї Ганьо, защото у всекиго у нас има по нещо байганьовско, малко трудно ще му бъде да се съгва и да го излъже.

Това за келепира и сега звуги по същия начин, както по времето на Алеко. Имате ли усещането, че говорите и на съвременните депутати?

Виждате какво, мойто момиче, нашата сатира е такава, че по тоталитарно време само намек да направиш и публиката спонтанно реагираше, радваше се. А сега такива смели неща казваме, но всеки си вика „това не се отнася за мен“. Които се докопа до властта, гледа за четири години да осигури живота и на внуци, и на правнуци. Крадат бе, братче, ачик крадат! Ама всички крадат!

По-лесно ли се играе простак, недодялан, грубиян, отколкото фин, възпитан мъж?

снимка: БТА/Емилия Иванов

” Службогонците не свършват – сменят се времената, а нравите ни все същите си остават.“

(2002, Никола Анастасов)

22 април 2023-та. Ако беше жив, на този ден Никола Анастасов щеше да празнува 91-вия си рожден ден. Вместо това Фейсбук се изпълни със спомени, със снимки от негови роли, с цитати, а аз вече работех по текстовете за тази книга и разбира се, пуснах си архивните записи, за да чуя отново неподражаемия му глас.

Имам щастието на журналист и зрител, докосвал се до неговия талант и изключително скромна личност. Помня последния му премиерен спектакъл в Сатиричния театър през април 2015 г. – „Убийство в експреса“ от Габор Гьоргеи, реж. Петър Денчев. С него трупата отбеляза своя 58-и рожден ден и 60 години, които Анастасов бе преживял на тази сцена. Ветеранът беше най-свежата закачка в представлението – никои не играеше като него, леко, без напън, а беше почти на 83...

Помня и спектакъла „Лека форма на тежка депресия“ по текстове на Станислав Стратиев, с който бе честван 80-ият рожден ден на актьора през 2012-а – с известно закъснение, но с цялата обич, която имаха за него колегите му...

Помня го от толкова много театрални постановки, игрални филми, тв мюзикъли и поредици – винаги с усмивка, с любов към „малкия“ човек и особена привързаност към шопите. Не мога да забравя как през 2002-ра няколкостотин зрители извикаха „Обичаме те!“ на своя любимец във Фестивалния център във Варна. Никола Анастасов и Гинка Станчева бяха сред постоянните гости на кинофестивала „Любовта е лудост“. И двамата бяха навършили 70, а форумът не пропусна да им организира празник. Тогава направих и първото си интервю с него – сравнително кратък разговор, в който обаче стана дума и за изкуство, и за времето, в което живеехме, дори за Симеон II Сакскобурготски, който се беше завърнал в родината си като премиер:

Как се почувствахте, когато зрителите във Варна извикаха: „Обичаме ви“, г-н Анастасов?

Много беше мило (*усмихва се*). Приемам го като благодарност към българските актьори. Пък и във Варна съм популярен, нали оттам тръгнах преди години.

Вълнувахте се, по време на гестването кракът ви играеше като шевна машина...

Когато трябва да говоря за себе си, съм много по-притеснен, отколкото в роля. Защото това означава да се разголя, за да ми повярват. Абе (*сmee се*), тежко е да си съавтор!

С играта си разсмивате зрителите, но слугва ли се да сте тъжен след спектакъл?

И аз, като всеки човек, си имам своите моменти на вътрешно усещане за несполука. След представление, когато завесата падне и прожекторите угаснат, тръгваш с усещането, че с нещо си ограбен. Всичко е свършило, излизаш навън и вече си сам със себе си. И тогава си казваш: „Дали имаше смисъл?“. Хубаво е да срещнеш приятел, с когото да довършиш вечерта. Ако не, прибираш се и... абе, просто става.

Коя е най-милата слугка с ваш почитател?

Много са, но ще ви разкажа една от САЩ. Бяхме на турне и след тежко пътуване от Вашингтон до Бостън ноцувах при едно българско семейство. Много мили млади хора с 4-годишно дете. На сутринта се събудих от чегъртане по вратата. Ослушах се, отворих и видях дете, което с ококорени очи ми каза: „Мечо Пух, къде е Прасчо?“. Оказа се, че му пускали касетка с приказката, в която играех, а после майка му му каза да стои тихо, защото Мечо Пух спи (*сmee се*). Ах, толкова е хубаво да те познаят.

А гесто ли ви спират по софийските улици?

Веднъж бяхме в Борисовата градина с внука ми и той ме пита: „Деди, защо всички ти казват „добър ден“?“ Отговарям му: „Ами нали знаеш, защото съм Никола Анастасов“. А той: „И аз съм Никола Анастасов, но никога не ми казва „добър ден“?!“ (*Сmee се*).

Знам, че обигате да се „зареждате“ в Шоплука. Кой е любимият ви виц оттат?

Наскоро ми го разказаха в с. Мрамор. Вуте и Нане отишли на гробищата, Вуте седнал на един гроб и реве, та се кине. Нане го пита защо, а той му отговаря: „Па не видиш ли, режем за Пена!“.

„Ми т'ва не е гробът на Пена, бе“, рекъл му Нане. Тогава Вуте се ударил по челото: „Леле-е, а па я режем и се кинем, а се чудим що не ми е мъчно!“.

Прихваме и двамата.

В автобиографичната си книга споделяте, че като дете случайно се срещате със Симеон II в кино „Култура“. Виждали ли сте се, откакто е премиер?

Не, но за юбилея ми на 22 април той ми изпрати поздравление. Иначе когато се срещнахме навремето, той беше на шест години и вече беше цар. Веднъж ни заведоха в киното, а аз, понеже бях загубеняк, докато се вредя, останаха места само на първия ред. Влязоха царицата, Симеончо и Мария-Луиза и седнаха до мен. Той ме попита: „Караш ли кѐнки?“. Казах: „Да, на езерото в Борисовата градина“. Погледна ме и пак ме попита: „А летни? В двореца карам такива“. Дори не знаех, че има кѐнки с колелца.

Играхте в „Службогонци“ – имат ли героите последователи днес? О, пълно е! Те никога няма да свършат, затова и пиесата е емблематична. Сменят се времената, а нравите ни все същите си остават.

А как се чувствате, когато трябва да излезете на сцената за „Преди последния спектакъл“? Минава ли ви мисълта, че един ден това може да стане реалност?

Това се оказа истина за нашите колеги Коста Карагеоргиев и Невена Коканова. Но такъв е животът – ще се разделяме все някога. Не може фиестата да продължи вечно.

Щастлив баща и дядо ли сте?

Разбира се. Двама снове и две внучета – толкова е хубаво! Само че те ми се изплъзват от ръцете. Имам ги за мънички, искам да ги държа за ръчичка, а те растат, момеят се или се правят на мъжкарчета... На 12 и 14 г. са, сладките мигове на дядо да си ги гушка вече се губят. Сега стават все по-затворени, имат своите малки тайни.